

TIJDVAK 1 JAGERS EN BOEREN PREHISTORIE VAN 10.000 V.C. TOT 3000 V.C.

- 1 De levenswijze van jagers-verzamelaars
- 2 Het ontstaan van landbouw en landbouwsamenlevingen
- 3 Het ontstaan van de eerste stedelijke gemeenschappen

TIJDVAK 2 GRIEKEN EN ROMEINEN OUDHEID VAN 3000 V.C. TOT 500 N.C.

- 4 De ontwikkeling van wetenschappelijk denken en het denken over burgerschap en politiek in de Griekse stadstaat
- 5 De groei van het Romeinse imperium waardoor de Grieks-Romeinse cultuur zich in Europa verspreidde
- 6 De klassieke vormentaal van de Grieks-Romeinse cultuur
- 7 De confrontatie tussen de Grieks-Romeinse cultuur en de Germaanse cultuur van Noordwest-Europa
- 8 De ontwikkeling van het jodendom en het christendom als de eerste monotheïstische godsdiensten

KENMERKENDE ASPECTEN

TIJDVAK 3   MONNIKEN EN RIDDERS VROEGE MIDDELEEUWEN VAN 500 TOT 1000

- 9   De verspreiding van het christendom in geheel Europa
- 10   Het ontstaan en de verspreiding van de islam
- 11   De vrijwel volledige vervanging in West-Europa van de agrarisch-urbane cultuur door een zelfvoorzienende agrarische cultuur, georganiseerd via het hofstelsel en horigheid
- 12   Het ontstaan van feodale verhoudingen in het bestuur

TIJDVAK 4   STEDEN EN STATEN LATE MIDDELEEUWEN VAN 1000 TOT 1500

- 13   De opkomst van handel en ambacht die de basis legde voor het herleven van een agrarisch-urbane samenleving
- 14   De opkomst van de stedelijke burgerij en de toenemende zelfstandigheid van steden
- 15   Het conflict in de christelijke wereld over de vraag of de wereldlijke dan wel de geestelijke macht het primaat behoorde te hebben
- 16   De expansie van de christelijke wereld naar buiten toe, onder andere in de vorm van de kruistochten
- 17   Het begin van staatsvorming en centralisatie.

KENMERKENDE ASPECTEN

TIJDVAK 5   ONTDEKKERS EN HERVORMERS

RENAISSANCE VAN 1500 TOT 1600

- 18   Het begin van de Europese overzeese expansie
- 19   Het veranderende mens- en wereldbeeld van de renaissance en het begin van een Nieuwe wetenschappelijke belangstelling.
- 20   De hernieuwde oriëntatie op het erfgoed van de klassieke oudheid
- 21   De protestantse reformatie die splitsing van de christelijke kerk in West Europa tot gevolg had
- 22   Het conflict in de Nederlanden dat resulteerde in de stichting van een Nederlandse staat

TIJDVAK 6   REGENTEN EN VORSTEN

GOUDEN EEUW VAN 1600 TOT 1700

- 23   Het streven van vorsten naar absolute macht
- 24   De bijzondere plaats in staatkundig opzicht en de bloei in economisch en cultureel opzicht van de Nederlandse Republiek
- 25   Wereldwijde handelscontacten, handelskapitalisme en het begin van een wereldeconomie
- 26   De wetenschappelijke revolutie

KENMERKENDE ASPECTEN

TIJDVAK 7   PRUIKEN EN REVOLUTIES DE VERLICHTING VAN 1700 TOT 1800

- 27 Rationeel optimisme en 'verlicht denken' dat werd toegepast op alle terreinen van de samenleving: godsdienst, politiek, economie en sociale verhoudingen
- 28 Voortbestaan van het ancien regime met pogingen om het vorstelijk bestuur op eigentijdse verlichte wijze vorm te geven (verlicht absolutisme)
- 29 Uitbouw van de Europese overheersing, met name in de vorm van plantagekoloniën en de daarmee verbonden transatlantische slavenhandel, en de opkomst van het abolitionisme
- 30 De democratische revoluties in westerse landen met als gevolg discussies over grondwetten, grondrechten en staatsburgerschap

TIJDVAK 8   BURGERS EN STOOMMACHINES INDUSTRIALISATIE VAN 1800 TOT 1900

- 31 De industriële revolutie legde de basis voor een industriële samenleving.
- 32 Discussies over de 'sociale kwestie'
- 33 De moderne vorm van imperialisme die verband hield met de industrialisatie
- 34 De opkomst van emancipatiebewegingen
- 35 Voortschrijdende democratisering, met deelname van steeds meer mannen en vrouwen aan het politieke proces
- 36 De opkomst van politiek-maatschappelijke stromingen: liberalisme, nationalisme, socialisme, confessionalisme en feminisme

KENMERKENDE ASPECTEN

TIJDVAK 9 WERELDOORLOGEN DE 20E EEUW VAN 1900 TOT 1950

- 37 Verwoestingen op niet eerder vertoonde schaal door massavernietigingswapens en de betrokkenheid van de burgerbevolking bij oorlogvoering
- 38 De crisis van het wereldkapitalisme
- 39 Vormen van verzet tegen het West-Europese imperialisme
- 40 Het in praktijk brengen van de totalitaire ideologieën communisme en fascisme / nationaal-socialisme
- 41 De rol van moderne propaganda- en communicatiemiddelen en vormen van massaorganisatie
- 42 Het voeren van twee wereldoorlogen
- 43 Racisme en discriminatie die leidden tot genocide, in het bijzonder op de joden
- 44 De Duitse bezetting van Nederland

TIJDVAK 10 TELEVISIES EN COMPUTER 20E EEUW VANAF 1950 TOT NU

- 45 De dekolonisatie maakte een eind aan de westerse hegemonie in de wereld
- 46 De verdeling van de wereld in twee ideologische blokken in de greep van een wapenwedloop en de daaruit voortvloeiende dreiging van een atoomoorlog
- 47 De toenemende westerse welvaart die vanaf de jaren zestig van de twintigste eeuw aanleiding gaf tot ingrijpende sociaal-culturele veranderingsprocessen
- 48 De eenwording van Europa
- 49 De ontwikkeling van pluriforme en multiculturele samenlevingen

KENMERKENDE ASPECTEN